

Ders izlence Formu

Dersin Kodu ve İsmi	İLH107 HADİS TARİHİ VE USULÜ (ARAPÇA)
Dersin Sorumlusu	YRD. DOÇ. DR. SUAT KOCA
Dersin Düzeyi	LİSANS
Dersin Kredisi	4
Dersin Türü	ZORUNLU
Dersin İçeriği	Ders iki ana konu üzerine odaklanmaktadır. 1. Hadis Tarihi: Hadisin ilk iki asırdaki oluşum ve gelişim aşamaları takip edilmektedir. Bu çerçevede Hz. Peygamber, sahabe ve tâbiün dönemindeki hadis faaliyetleri üzerinde durulmakta, eş zamanlı olarak hıfz, kitabet, tedvin ve tasnif konuları işlenmektedir. 1. Hadis Usûlü: Hadis ilmi içerisinde geliştirilmiş olan ve hem hadisin naklinde, hem de hadisin sahih ve sakim olanını ayırmada kullanılan klasik yöntem ve terimler işlenmektedir.
Dersin Amacı	İslam düşüncesinde ayrıcalıklı bir yere sahip hadis ilminin gerek tarihsel, gerekse yöntemsel açıdan oluşum ve gelişim seyrini kavramak.
Dersin Süresi	14 HAFTA
Eğitim Dili	ARAPÇA
Ön Koşul	YOK
Önerilen Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none">• Muhammed Accâc el-Hatîb, <i>es-Sunnetu Kıble't-Tedvîn</i> (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1980)• Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)• İbnu's-Salâh. <i>Mukaddime</i>, tah. Âişe Abdurrahmân (Kahire: Dâru'l-Ma'ârif, 1989)• Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016)• Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016)• Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)• M. Hayri Kırbasoğlu, <i>Alternatif Hadis Metodolojisi</i> (Ankara: OTTO Yayınları, 2015)• M. Hayri Kırbasoğlu, <i>İslam Düşüncesinde Sünnet</i> (Ankara, Ankara Okulu Yayınları, 2000)
Dersin Kredisi	4
Laboratuvar	YOK
Diğer-1	YOK

İLH107 HADİS TARİHİ VE USULÜ (ARAPÇA)

MÜFREDÂT

I. HADİS TARİHİ

1. HAFTA	DERSİN KONUSU <ul style="list-style-type: none">• Peygamberlik Müessesesi• Peygamberlerin görevleri• Sünnet ve Hadisin dindeki yeri KAYNAKLAR <ol style="list-style-type: none">1. (Arapça Metin): Muhammed Accâc el-Hatîb, <i>es-Sunnetu Kıble't-Tedvîn</i> (Beyrut: Dâru'l-Fıkr, 1980)2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).3. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)4. Hadis El Kitabı, Ed. Zişan Türcan, (Ankara, Grafiker Yayınları, 2017) s.23-28.5. Hayri Kırbaşoğlu, “Kur'an'a Göre Sünnetin Konumu”, <i>İslam'ın Kurucu Metni</i> adlı kitap içinde. s. 303-3276. Mustafa Ertürk, “Kur'an İslam'ı Söyleminin İlmi Değeri”, İslam'ın Anlaşılmasında Sünnetin Yeri ve Değeri”, Kutlu Doğum Sempozyumu 2001. s. 213-238.7. Enbiya Yıldırım, “Sünnet ve Rivayet Karşıtı Söylemlerin Tarihi”, İslam'ın Anlaşılmasında Sünnetin Yeri ve Değeri, Kutlu Doğum Sempozyumu 2001., s. 155-188.
2. HAFTA	DERSİN KONUSU <ul style="list-style-type: none">• Sünnet ve Hadis Tanımları• Sünnet ile Hadis Farkı• Hadis Tenkidi ile Hadis İnkarı Farkı• Ehl-i Hadis ve Ehl-i Re'y Ekollerinin Sünnet ve Hadise bakışı KAYNAKLAR <ol style="list-style-type: none">1. (Arapça Metin): Muhammed Accâc El-Hatîb, <i>es-Sunnetu Kıble't-Tedvîn</i>

	<p>(Beyrut: Dāru'l-Fikr, 1980)</p> <ol style="list-style-type: none"> Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017) Özağşar, Mehmet Emin. <i>Hadis ve Kültür Yazıları</i> (Ankara: Kitabiyat Yayınları, 2005). Erul, Bünyamin. <i>Siret Tedkikleri</i> (Ankara: Otto Yayınları, 2013).
3. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Hz. Peygamber Döneminde Hadis</p> <ul style="list-style-type: none"> Hz. Peygamber-Sahabe iletişimi Sahabenin hadis öğrenme/alma yolları Hadis ve Sünnetin Hz. Peygamber döneminde yayılması <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> (Arapça Metin): Muhammed Accāc El-Ḥaṭīb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvīn</i> (Beyrut: Dāru'l-Fikr, 1980) Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)
4. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Sahabe ve Tabiūn</p> <ul style="list-style-type: none"> Sahabe tanımı Sahabe tabakaları Sahabenin adaleti Sahabe sayısı Sahabe bilgisi Tâbiūn tanımı Önemli tâbiūler <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> (Arapça Metin): Muhammed Accāc El-Ḥaṭīb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvīn</i> (Beyrut: Dāru'l-Fikr, 1980) Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017) “Sahâbe” maddesi, Diyanet İslam Ansiklopedisi “Tâbiūn ” maddesi, Diyanet İslam Ansiklopedisi “Tebe-i Tâbiūn ” maddesi, Diyanet İslam Ansiklopedisi
5. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Sahabe Döneminde Hadis Tenkidi</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Sahabenin hadis rivayetindeki yeri • Sahabenin hadis rivayetinde “ihtiyatlı” olması • Sahabenin hadis kabulünde “tesebbüt” uygulaması <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Muhammed Accāc El-Ḥaṭīb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvīn</i> (Beyrut: Dāru'l-Fikr, 1980) 2. Zerkeşî, Hz. Aişe'nin Sahabeye Yönelttiği Eleştiriler (Ankara, OTTO Yayınları, 2016) 3. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 4. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)
6. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Tabiûn Döneminde Hadis Tenkidi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tâbiûnun hadis rivayetindeki yeri • Tâbiûnun hadis rivayet ve kabulündeki yöntemleri • Er-Rihle fî talebi'l-hadis <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Muhammed Accāc El-Ḥaṭīb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvīn</i> (Beyrut: Dāru'l-Fikr, 1980) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 3. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)
7. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Kitâbet (Hadislerin Yazılması)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Araplarda yazının kullanımı • Hz. Peygamber döneminde kitâbet • Hadislerin yazılmasıyla ilgili rivayetler ve çelişkiler • İlk hadis sayfeleri ve Hemmâm'ın eş-Şahîfe'si <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Muhammed Accāc El-Ḥaṭīb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvīn</i> (Beyrut: Dāru'l-Fikr, 1980) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 3. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017) 4. Bünyamin Erul, <i>Hadislerin Dili İlk Hadis Belgesi Hemmam'ın Sahifesi</i> (Ankara: TDV Yayınları, 2012)
8. HAFTA	ARASINAV

<p>9. HAFTA</p>	<p>DERSİN KONUSU: Hadislerin Tedvin Edilmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tedvînin anlamı • Tedvin ile kitabetin farkı • Tedvin faaliyetinin başlangıcı • Tedvin Faaliyetine Katkıda Bulunan İsimler <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Muhammed Accâc El-Ḥaṭîb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvîn</i> (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1980) 2. “Tedvin” maddesi, <i>Diyanet İslam Ansiklopedisi</i> 3. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 4. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017) 5. İsmail Lütfi Çakan, “Hadis Edebiyatının Oluşum Aşamaları”, <i>Hadis Edebiyatı</i> kitabı içinde (İstanbul: İFAV Yayınları, 2015)
<p>10. HAFTA</p>	<p>DERSİN KONUSU: Hadislerin Tasnif Edilmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tasnifin anlamı ve tedvinden farkı • Tasnif türleri (<i>Câmi, Sunen, Musned</i>) <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Muhammed Accâc El-Ḥaṭîb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvîn</i> (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1980) 2. “Tedvin” maddesi, <i>Diyanet İslam Ansiklopedisi</i> 3. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 4. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017) 5. İsmail Lütfi Çakan, “Hadis Edebiyatının Oluşum Aşamaları”, <i>Hadis Edebiyatı</i> kitabı içinde (İstanbul: İFAV Yayınları, 2015)
<p>11. HAFTA</p>	<p>DERSİN KONUSU: İsnadın Ortaya Çıkışı ve İsnad Tenkidi</p> <ul style="list-style-type: none"> • İsnadın Önemi • İsnadın Kullanılmaya Başlanmasının Tarihi ve Koşulları • Fitne Olaylarının Konuyla İlgisi <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Muhammed Accâc El-Ḥaṭîb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvîn</i> (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1980) 2. (Arapça Metin): Abdulfettâh Ebû Gudde, <i>el-İsnâdu mine'd-Dîn</i>

	<p>(Halep Mektebetü'l-Matbûati'l-İslamiyye, 2014)</p> <p>3. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).</p> <p>4. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)</p> <p>5. Gautier Herald A. Juynboll, <i>Oryantalistik Hadis Araştırmaları</i> (Ankara, Ankara Okulu Yayınları, 2001)</p>
12. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Cerh ve Ta'dîl</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cerh ve Ta'dîl Tanımı • Cerh ve Ta'dîl Tarihi • Cerh ve Ta'dîl Lafızları • Cerh ve Ta'dîl Edebiyatı • Metâin-i Aşere <p>KAYNAKLAR</p> <p>1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)</p> <p>2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).</p> <p>3. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)</p> <p>4. Emin Aşıkutlu, “<i>Cerh ve Ta'dîl</i>” Diyanet İslam Ansiklopedisi</p>
13. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Mana ile Rivayet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hadislerin Lafız ve Mana ile Rivayeti • Mana Rivayetinin Koşulları • Gramer konularında hadisle İstişhad • Örnek Hadis Metinleri <p>KAYNAKLAR</p> <p>1. (Arapça Metin): Muhammed Accâc El-Ḥaṭîb, <i>es-Sunnetu Ḳable't-Tedvîn</i> (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1980)</p> <p>2. Buhârî, <i>el-Câmi'u's-Sahîh</i> (Beyrut: MüessesetU'r-Risâle, 2014)</p> <p>3. Enbiya Yıldırım, <i>Hadis Problemleri</i> (Ankara, OTTO Yayınları, 2015)</p> <p>4. Ahmet Yücel, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).</p> <p>5. Bekir Kuzudişli, <i>Hadis Tarihi</i> (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017)</p>
14. HAFTA	YILSONU SINAVI

II. HADİS USÛLÜ

1. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Hadis Usûlü</p> <ul style="list-style-type: none">• Hadis Usûlünün Tanımı• Hadis Usûlünün Kaynakları• İlmü Rivayeti'l-Hadis• İlmü Dirayeti'l-Hadis <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none">1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadis</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)2. İbnu's-Salâh. <i>Mukaddime</i>, tah. Âişe Abdurrahmân, Kahire: Dâru'l-Ma'ârif, 1989.3. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).
2. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Mütevatir ve Âhad Haber</p> <ul style="list-style-type: none">• Mütevatir ve Âhad Haber Tanımı• Mütevatir Haberin Şartları• Haberlerin Bilgi Değeri <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none">1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadis</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).
3. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Meşhûr Hadis, Azîz Hadis, 3. Garîb/Ferd Hadis</p> <ul style="list-style-type: none">• Meşhûr Hadis• Azîz Hadis• Garîb/Ferd Hadis <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none">1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadis</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).3. Hayri Kırbaşoğlu, <i>Alternatif Hadis Metodolojisi</i> (Ankara: OTTO Yayınları, 2015)
4. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Sahih Hadis</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Sahih Hadisin Tanımı • Sahih Hadisin Şartları • Bir Hadisin Sahih Olmasının Anlamı <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 3. Hayri Kırbaşoğlu, <i>Alternatif Hadis Metodolojisi</i> (Ankara: OTTO Yayınları, 2015)
5. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Hasen Hadis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hasen Hadisin Tanımı • Hasen Hadisin Çeşitleri <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).
6. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Zayıf Hadis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zayıf Hadisin Tanımı • Zayıf Hadis Rivayet Etmenin Hükümü • Zayıf Hadisle Amel Etmenin Hükümü <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).
7. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Mevzu Haber</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mevzu Haberin Tanımı • Mevzu Haber Rivayet Etmenin Hükümü • Mevzu Haberleri Tanıma Yolları • Hadis Uydurma Sebepleri • Hadis Uydurulmasına Karşı Alınan Tedbirler <p>KAYNAKLAR</p>

	<p>1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)</p> <p>2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).</p>
8. HAFTA	ARASINAV
9. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Zayıf Hadis Çeşitleri (İsnadındaki Kopukluk Sebebiyle)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Muallak hadis • Mürsel hadis • Munkati hadis • Müdelles hadis <p>KAYNAKLAR</p> <p>1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)</p> <p>2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).</p>
10. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Zayıf Hadis Çeşitleri (Ravinin Cerhi Sebebiyle)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metrûk hadis • Münker hadis • Şâzz hadis • Ma'rûf hadis • Mu'allel hadis <p>KAYNAKLAR</p> <p>1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)</p> <p>2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).</p>
11. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Zayıf Hadis Çeşitleri (Muhalefetu's-Sika Sebebiyle)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Müdrec hadis • Maklûb hadis • Mezîd hadis • Muztarib hadis • Musahhaf hadis <p>KAYNAKLAR</p> <p>1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teysîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996)</p>

	2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).
12. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Hadis Tahammül Yolları ve Edâ Lafızları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semâ • Kıraat • İcazet • Münavele • Kitabet • İ'lâm • Vasiyyet • Vicade <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teyşîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016).
13. HAFTA	<p>DERSİN KONUSU: Kaynak Açısından Hadis Türleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kudsî hadis • Merfû hadis • Mevkûf hadis • Maktû' hadis <p>KAYNAKLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Arapça Metin): Mahmûd et-Tahhân, <i>Teyşîru Mustalahi'l-Hadîs</i> (Riyad: Mektebetü'l-Ma'ârif, 1996) 2. Ahmet Yücel, <i>Hadis Usûlü</i> (İstanbul: İFAV Yay. 2016). 3. Hayri Kırbaşoğlu, <i>İslam Düşüncesinde Sünnet</i> (Ankara, Ankara Okulu Yayınları, 2000)
14. HAFTA	Değerlendirme